

Сирцева С.В.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Маменко К.М.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА СІЛЬСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Страховання майна виступає складовою господарської діяльності будь-якого підприємства, у тому числі сільськогосподарського. Відповідно даний вид господарської діяльності виступає об'єктом бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим питання визнання страхування майна у складі об'єктів бухгалтерського обліку та його облікове забезпечення потребує теоретико-методичного обґрунтування.

Ключовим аспектом ефективної організації обліку страхування майна у сільськогосподарських підприємствах є правильне визначення об'єктів обліку та їх належний облік [1].

Облік операцій зі страхування майна сільськогосподарських підприємств включає як конкретні об'єкти, що підлягають страхуванню (наприклад, будівлі, споруди), так і теоретичні (наприклад, зміна обсягів договорів страхування).

Майно, яке підлягає страхуванню, вважається активом підприємства та є об'єктом бухгалтерського обліку відповідно до національних положень стандартів бухгалтерського обліку, Це важливо, оскільки активи відображають майновий стан та ресурси суб'єкта господарювання.

Об'єктами обліку операцій зі страхування майна сільськогосподарських підприємств є:

- господарські операції зі сплати страхових платежів за договорами страхування майна, які включаються до складу витрат;

- страхове відшкодування, що отримується у разі настання страхового випадку та включається до складу доходів;

- дебіторська заборгованість держави з відшкодування страхового платежу або страховика з виплати страхового відшкодування.

Здебільшого вітчизняні сільськогосподарські підприємства страхують таке майно (активи), як сільськогосподарська техніка, транспортні засоби, страхування врожаю.

Основним документом, який є підставою визнання та відображення страхових операцій у системі бухгалтерського обліку є договір страхування. У даному документі обов'язково прописують ризики страхування.

Страховання транспортних засобів та сільськогосподарської техніки дозволяє сільськогосподарським підприємствам відшкодувати збитки, що

виникають внаслідок різних страхових ризиків. Наприклад, страхування ризику дорожньо-транспортної пригоди передбачає потребу у встановленні причини цього ризику, який може бути спричинений зіткненням транспортних засобів як на дорогах загального користування, так і в сільській місцевості, наприклад, у полі [2].

Витрати на страхування необоротних активів (транспортних засобів, сільськогосподарської техніки) визнаються витратами підприємства. Якщо період страхування необоротного активу становить більше одного звітного періоду, то витрати за страховими платежами за договором страхування мають бути відображені за дебетом рахунка 39 «Витрати майбутніх періодів», і в подальшому у майбутніх звітних періодах, мають бути включені до складу витрат.

Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» [3] витрати за страховими платежами включаються до складу витрат тих видів діяльності в залежності від того, де застраховане майно використовують або експлуатують.

Щодо сільськогосподарської продукції та біологічних активів, то витрати на їх страхування відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» включаються до витрат звітного періоду і мають обліковуватись на рахунку 23 «Виробництво».

Бухгалтерський облік страхових платежів зі страхування майна ведуть на субрахунку 655 «Розрахунки зі страхування майна». Аналітичний облік ведеться в розрізі договорів страхування, тобто до субрахунку 655 можна відкривати аналітичні рахунки.

У бухгалтерському обліку страхові виплати визнаються доходами. При цьому дохід від суми страхового відшкодування визнається на дату складання акту по страховому випадку. Витрати, пов'язані зі страхуванням, у сільгоспідприємства визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації застрахованої сільськогосподарської продукції.

За діючою методикою обліку отримане страхове відшкодування, обліковується сільськогосподарськими підприємствами на рахунках 716 «Відшкодування раніше списаних активів», 719 «Інші доходи від операційної діяльності» 746 «Інші доходи».

Таким чином, облікові аспекти страхування майна сільськогосподарських підприємств включають: визначення активів, які підлягають страхуванню, визнання доходів і витрат зі страхування, ідентифікацію ризиків, відображення на рахунках обліку настання страхового випадку та отримання страхового відшкодування.

Список використаних джерел:

1. Потійко С.В. Теоретичні засади обліку та аналізу операцій страхування сільськогосподарських підприємств. *Приазовський економічний вісник*. 2019. №2 (13). С. 365-368.
2. Папінова О. Облік страхування автомобіля. *Uteka.ua*. 2018. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-hozyajstvennye-operacii-9-uchet-strahovaniya-avtomobilya>.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. №318 : станом на 03 лист. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.